

Beslutningsforslag nr. **B 130**

Folketinget 2015-16

Fremsat den 1. april 2016 af Trine Torp (SF) og Jonas Dahl (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af valgretsaldern til Folketinget til 16 år

Folketinget pålægger regeringen senest i november 2016 at fremsætte lovforslag, der ændrer valgretsaldern til Folketinget til 16 år.

Bemærkninger til forslaget

Socialistisk Folkeparti mener, at unge i langt højere grad end i dag bør inddrages og deltage i demokratiet. I 1978 – for 37 år siden – blev valgretsaldere nedsat til 18 år. Det var i en tid, hvor der var en bølge på tværs af Europa, der ville sænke valgretsaldere til 18 år. En sådan bølge ser vi igen. Flere lande har enten allerede indført eller har forsøgsordninger med 16-årsvalgret. Bølgen er der, fordi der er behov for at engagere flere unge i demokratiet og styrke valgdeltagelsen blandt unge. Der har været tendenser til faldende valgdeltagelse blandt unge, særlig til kommunale og regionale valg. Hvis dette fortsætter, kan det medføre en stor svækkelse af den demokratiske deltagelse, som er afgørende for sammenhængskraften og udviklingen af vores samfund.

Når man stemmer for første gang som 18-årig, er der stor sandsynlighed for, at man stemmer igen. Det er langt sværværet at få personer, der ikke har brugt stemmeretten tidligt i livet, til at begynde at stemme. Socialisering er afgørende for, om man stemmer. Det vil sige, at det er venner og familie, som er afgørende for, at man bruger sin ret til at stemme (»Demokrati for fremtiden – Valgretskommissionens betænkning om unges demokratiske engagement«, Valgretskommissionen, 2011).

Socialistisk Folkeparti mener, at en ændring af valgretsaldere til 16 år vil styrke demokratiet. Det vil styrke indvirkningen på de unge og give dem den demokratiske vane fra en ung alder, som vil vare ved. De unge er politisk engagerede og vil gerne deltage i demokratiet. I et internationalt studie over unges demokratiske dannelse fra 2009 ligger danske unge helt i top, og unges politiske engagement tåler også sammenligning med ældres politiske engagement, jf. Valgretskommissionens betænkning, side 239.

Internationalt halter Danmark efter de lande, som vi plejer at sammenligne os med.

- Sverige har netop præsenteret en større demokratiundersøgelse, der på linje med den danske Valgretskommission fra 2011 peger på muligheden for en valgretsaldere på 16 år. I den svenske demokratiundersøgelse foreslås forsøg med 16-årsvalgret til kommunalvalgene i 2018 og 2022 (»Demokratiutredning«, Statens Offentliga Utredningar, www.demokratiutredningen.info).
- Norge har ved de seneste to kommunalvalg haft forpligtende forsøg med valgret til unge mellem 16 og 18 år i 20 kommuner. Det seneste kommunalvalg viste i øvrigt, at unges valgdeltagelse lå tilnærmelsesvist tæt på landsgennemsnittet for valgdeltagelsen (»16-åringene har gjort seg fortjent til stemmerett«, nrk.no, den 16. september 2015).
- Østrig har 16-årsvalgret til alle valg, og Malta, Estland, Skotland, Tyskland og Schweiz har 16-årsvalgret til visse valgtyper (folketingsåret 2015-16, SOU alm. del – svar på spørgsmål 49).

Beslutningsforslaget indebærer, at regeringen i henhold til grundlovens § 29, stk. 2, fremsætter lovforslag, der ændrer folketingsvalgslovens § 1 om nedsættelse af valgretsaldere fra 18 til 16 år i løbet af efteråret/vinteren 2016. Hvis forslaget vedtages af Folketinget, skal bestemmelsen til en folkeafstemning i overensstemmelse med grundlovens § 42, stk. 5.

Folkeafstemningen kan f.eks. afholdes i forbindelse med kommunalvalget den 21. november 2017.

Skriftlig fremsættelse

Trine Torp (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af valgretsalderen til Folketinget til 16 år.

(Beslutningsforslag nr. B 130)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.